

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Cdo/53/2016
Identifikačné číslo spisu: 1315201131
Dátum vydania rozhodnutia: 18.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1315201131.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu V. I., bývajúceho v S., zastúpeného JUDr. Michaelou Šterbákovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Zvonárska č. 8, proti žalovanému METRO Cash & Carry SR s.r.o., so sídlom v Ivanke pri Dunaji, Senecká cesta č. 1881, zastúpenému Mgr. Ľudovítom Pavelom, usadeným euroadvokátom, so sídlom v Košiciach, Mlynská č. 2, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 42 Cpr 5/2015, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. júna 2015 sp. zn. 6 CoPr 6/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .
Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III uznesením z 29. januára 2015 č.k. 42 Cpr 5/2015-53 konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Zastavenie konania odôvodnil § 104 ods. 1 prvá veta O.s.p. z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania. Rozhodol tak po zistení, že dňa 20. novembra 2014 bola súdu prvej inštancie doručená totožná žaloba a uvedená vec je vedená na tomto súde pod sp. zn. 14 Cpr 4/2014, pričom vec doposiaľ nie je právoplatne skončená. Konaniu v prejednávanej veci (sp. zn. 42 Cpr 5/2015) tak bráni prekážka skôr začatého konania, t. j. prekážka litispendencie. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. júna 2015 sp. zn. 6 CoPr 6/2015 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil. Na odôvodnenie uviedol, že v konaní nebolo sporné, že žalobca podal na súd prvej inštancie dve žaloby, ktoré boli na súde prvej inštancie vedené pod sp. zn. 14 Cpr 4/2014 a sp. zn. 42 Cpr 5/2015 (prejednávaná vec). V oboch prípadoch bolo predmetom konania určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru, ktorú dal žalovaný žalobcovi listom z 29. augusta 2014 podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zák. práce a náhrada mzdy v súvislosti s neplatným skončením pracovného pomeru. Žalobu vo veci sp. zn. 14 Cpr 4/2014 vzal žalobca späť a súd prvej inštancie uznesením z 15. januára 2015 č.k. 14 Cpr 4/2014-120, právoplatným dňa 12. februára 2015, konanie

zastavil. V čase vyhlásenia napadnutého uznesenia, t. j. ku dňu 29. januára 2015 uvedené uznesenie (č.k. 14 Cpr 4/2014-120) nebolo právoplatné, teda v čase vyhlásenia napadnutého uznesenia o tej istej veci prebiehali naraz dve konania. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď napadnutým uznesením konanie zastavil z dôvodu prekážky litispendencie. Keďže podľa názoru odvolacieho súdu pre rozhodnutie odvolacieho súdu je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia (§ 154 ods. 1 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v čase vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu bolo uznesenie súdu prvej inštancie z 15. januára 2015 č.k. 14 Cpr 4/2014-120 právoplatné (12. februára 2015), konaniu v prejednávanej veci už nebránila prekážka litispendencie. V čase vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu prebiehalo na súde prvej inštancie už iba jedno konanie a prekážka začatého konania (litispendencia) tak bola odstránená. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. s tým, že súd prvej inštancie bude v ďalšom musieť konať vo veci samej a rozhodnúť aj o trovách odvolacieho konania.

3. Proti tomuto uzneseniu podal dovolanie žalovaný z dôvodu, že v konaní došlo k vade podľa § 237 ods. 1 písm. d/ O.s.p., t. j. že v tej istej veci sa už skôr začalo konanie (prekážka litispendencie) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p), ktoré má za následok vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. d/ O.s.p. Poukázal na to, že v súlade s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prekážka litispendencie bráni pokračovaniu v konaní a súd je povinný konanie o druhej žalobe, ktorá bola podaná v tej istej veci neskôr, zastaviť (viď uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 10 So 9/2014, 1 Sžz 9/2014). Z ustálenej judikatúry najvyššieho súdu implicitne vyplýva a potvrdzuje to aj účel § 83, § 104 a 201 a nasl. O.s.p., že zmyslom odvolacieho konania je v prípade existencie prekážky litispendencie napraviť nesprávne rozhodnutie súdu prvej inštancie v prípade, že prekážku litispendencie nesprávne právne posúdil. Odvolací súd v takom prípade nesmie aťahovať funkciu súdu prvej inštancie, nesmie opätovne preskúmať trvanie prekážky litispendencie ku dňu vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu, pretože by takýmto postupom poprel zmysel odvolacieho konania a zdvojnásobil by konanie pred súdom prvej inštancie. Podľa jeho názoru okamžikom rozhodným pre posúdenie existencie prekážky litispendencie je vydanie uznesenia o zastavení konania. Odvolací súd tým, že nesprávne vyložil § 154 ods. 1 O.s.p., zaťažil odvolacie konanie zásadnou procesnou vadou, nakoľko poprel zmysel prekážky litispendencie. Z uvedených dôvodov žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu zmenil tak, že uznesenie súdu prvej inštancie potvrdí a prizná mu náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie „zamietnuť“.

5. Dovolanie bolo podané 2. októbra 2015. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v uskutočnení dovolacieho prieskumu.

7.1. Dovolaná podaná do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)] ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný

prostriedok prípustný)], vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

7.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

8. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (vid' § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 7.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (vid' § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [vid' tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

9. Podľa právneho stavu účinného v čase podania dovolania bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (vid' § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzovalo ustanovenie § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

10. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie, dovolanie ale nesmeruje proti uzneseniu so znakmi niektorého z uznesení uvedených § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

11. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila na názore, podľa ktorého zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu bolo možné napadnúť iba z dôvodov relevantných v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (vid' judikát R 34/1995). V dovolaní neboli namietané procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až c/ a e/ až g/ O.s.p. a neboli zistené ani dovolacím súdom. Zostalo preto posúdiť, či v konaní došlo k vade podľa § 237 ods. 1 písm. d/ O.s.p.

12. Podľa právnej úpravy platnej do 30. júna 2016 nedostatkom podmienky súdneho konania podľa § 104 ods. 1 O.s.p. bola i prekážka začatého konania (litispendencia; § 83 O.s.p.), ktorá bráni tomu, aby na súde prebiehalo iné konanie v tej istej veci. Táto prekážka vzniká (je daná), ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, táto je daná aj vtedy, ak pôvodný účastník v prvom konaní je vystriedaný právnym nástupcom v druhom konaní (musí byť však ako právny nástupca pôvodného účastníka označený), a tiež vtedy, ak účastníci v druhom konaní vystupujú v opačnom procesnom postavení. Predmet konania je vymedzený petitom návrhu na začatie konania a základ uplatneného nároku je určený skutkovými okolnosťami, ktorými je petit zdôvodnený. Litispendencia je odstrániteľnou procesnou prekážkou konania, ktorú musí súd z úradnej povinnosti odstrániť, a to bez zreteľa na to, kedy túto prekážku zistí, alebo kedy táto prekážka vznikla. V takom prípade vždy konanie zastaví podľa § 104 ods. 1 O.s.p. Ak niektoré z relevantných konaní skončí rozhodnutím súdu, a to bez zreteľa na to, či ide o meritórne rozhodnutie alebo procesné rozhodnutie, ktorým sa konanie končí (zastavenie konania, prípadne odmietnutie návrhu), nemôže už súd druhé z týchto konaní zastaviť pre prekážku litispendencie ani v prípade, že zatiaľ rozhodnutie o skončení prvého konania nie je právoplatné. Pre posúdenie, či tu je prekážka začatej veci, je rozhodujúci stav v čase rozhodnutia v neskôr začatom konaní (vid' R 97/2003).

13. V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že súd prvej inštancie konanie v posudzovanej veci konanie zastavil po zistení, že sa na ňom pod sp. zn. 14 Cpr 4/2014 už vedie konanie v rovnakej veci a odvolací súd sa s uvedeným názorom súdu prvej inštancie stotožnil. Napriek tomu, že jeho rozhodnutie

považoval za správne, toto rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil s poukazom na § 154 ods. 1 O.s.p., keďže v čase rozhodovania odvolacieho súdu už bolo prvé z totožných konaní (sp. zn. 14 Cpr 4/2014) právoplatne zastavené a tým prekážka litispendencie odpadla.

14. Zo zreteľom na výklad uvedený v bode 12., dovolací je toho názoru, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie dňa 19. januára 2015 nedôvodne konanie zastavil pre prekážku litispendencie, ktorá ale v čase jeho rozhodnutia neexistovala, pretože vo veci sp. zn. 14 Cpr 4/2014 súd konanie zastavil 15. januára 2015 (v dôsledku späťvzatia návrhu), keďže podľa ustálenej judikatúry pre posúdenie, či tu je prekážka začatej veci, je rozhodujúci stav v čase rozhodnutia v neskôr začatom konaní.

15. Odvolací súd rozhodol správne (aj keď sa s jeho odôvodnením jeho rozhodnutia nemožno stotožniť, nakoľko vychádzal pri rozhodovaní zo stavu v čase jeho rozhodovania), keď zrušil uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania, keď prekážka litispendencie rozhodnutím súdu prvej inštancie vo veci sp. zn. 14 Cpr 4/2014 z 15. januára 2015 bola odstránená. Iné vady žalovaný nenamietal, ani neboli dovolacím súdom zistené.

16. Žalovaný ďalej namieta, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

16.1. Nesprávne právne posúdenie veci bolo do 30. júna 2016 považované za relevantný dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., ktorý ale mohol byť úspešne uplatnený iba v procesne prípustnom dovolaní. Samo nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladalo (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nešlo totiž o vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by podľa § 238 O.s.p. zakladal prípustnosť dovolania.

17. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovaného, ktoré bolo podľa právnej úpravy účinné do 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo v danom prípade účinok umožňujúci dovolaciemu súdu, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozsudku. Najvyšší súd preto jeho dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

18. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.